

ABONAMENTUL:

PE AN 3 COR. 20 FIL.

„1/2” 1 ” 60 ”

„1/4” — 90 ”

IN STREINĂTATE:

PE AN 6 FRANCI.

„1/2” 3 ”

—0—

Numeri singuratici se vând
în Cluj cu 5 fileri, într'alte
locuri cu 6 fileri.

Răvașul

INSERTIUNILE

se plătesc după mări-
mea locului ce ocupă;
fiecare cm. □ costă o-
dată 10 fil., de 2 ori
8 fil., de 3 și mai multe
ori 6 fileri.

ADRESA:

„RĂVAȘUL”
CLUJ, — KOLOZSVÁR
6. JÓKAI-UTCA 6.

Redactor resp.: Dr. IULIU FLORIAN

Apare în fiecare Sâmbătă

Proprietar-editor: Dr. E. DĂIANU

Munca și cruțarea.

Cuvânt de deschidere rostit la adunarea din Bicsad a
despărțământului »Sătmar-Ugocea« al Asociațiunii.

De George Șuta.

Onorată Adunare! Cel mai slăvit veac e acela, care desleagă problemele mari ale vieții, însă ne însuflă îngrijiri acela, care scoate numai la lumina zilei chestiile mari, dar nu le desleagă. Astfel veacul de acum a scos la iveală chestia desarmării, idea păcii univesale; și ce ironie a sortii! Împăratul Rusiei, care s'a pus în fruntea acestei mișcări, s'a încurcat în războiul cel mai sângeros, ca și care n'a mai văzut lumea. O parte a omeniei stă înarmată și azi din tălpi până în dinți, gata a se îmbrăca una pe alta în tot momentul. Veacul trecut a aruncat la suprafață chestia socialismului, care amenință a schimba și a răsturna din temelii societatea. Chestia socialismului Franca a născut-o, America a crescut-o, iar isprăvirile săvârșite prin Germania și Rusia dovedesc până la evidentă, că chestia nu a desleat-o ci mai tare a încurcat-o. Lucru firesc, că de valurile socialismului n'a rămas neatinsă nici granițele Ungariei, căci ideile trec peste țări și peste mări și n'au obicei a cere pasaport. Și azi socialismul se înalță din toate părțile lumii, atât între muncitorii fabricilor dela orașe, cât și între lucrătorii de câmp dela sate, ba a intrat și între rândurile blândului nostru popor român, ca socialism agrar, pretinzând împărțirea moșiilor boierești. Iată cauza, On. adunare! pentru ce a venit în țata Oașului »Asociațiunea pentru literatura și cultura poporului român«. Nu am intrat cu gândul rău în aceasta țerisoară romantică, nici nu am venit să aruncăm tăciunile învâjbirii între d-voastre, că doară ne-am scoborit aici deadreptul dela altar, care altar răvărșă numai credință și dragoste creștinească. Fericirea d-voastre e și fericirea noastră; nevoile d-voastre sunt și nevoile noastre, căci doară frați suntem de aceeași limbă și de aceeași lege creștinească.

On. adunare! De când cu drumirile de fer lumea locuită de oameni s'a făcut mai mică; când telegraful a apriopat mai laolaltă neamurile pământului, omenimea a fost cuprinsă de un zor nemărginit de a se înavuți. Clădit'a tot felul de fabrici, iscodit'a tot felul de mașini, cari toate laolaltă au produs o mare schimbare în stările și împrejurările vieții. Isovoarele înfloririi pentru fiște care popor sunt: *munca și cruțarea*; dar în lupta aceasta biruește cel tare pe cel slab, cel iscusit pe cel mai mărginit. Clasa mijlocie a plugarilor, meserieșilor și a neguțătorilor a început a scăpa și în locul acestei clase s'a format clasa capitaliștilor sau îngrămădirea tuturor venitelor în mâni tot mai puține și clasa proletarilor sau a acelor oameni săraci, cari trăesc numai din mână în gură. Prăpastia între acestea două clase cu vremea s'a tot lărgit. Deosebire între om și om a fost de când e lumea lume; dar niște oameni molipsiți de învățăturile revoluției franceze au început a propovădui, că e nedreptate strigătoare la cer, că unul e avut, altul e sărac, unul se îmbuibă în toate bunurile lumești, altul îndură foame; colo nu vezi, decât risipă și desfrâu, ici mâni scortoase și beșicate de lucru. Au pășit dar acești oameni la mijloc ca socialiști cu pretensia de a șterge cu desăvârșire atât miseria materială cât și cea spirituală de pe pământ. Ascult mai bine de un pătrar de veac pe acești apostoli, cari voesc a schimba fața pământului și știți ce propovăduesc aceștia omului sărac și necăjit? Un singur cuvânt, dar acest cuvânt e ca și când ai așeza sub boltitura unei biserici un butoi de prav de pușcă. »Ai drept la fericire« spun acești apostoli poporului sărac. Ce batjocură amară! »Ai drept să fi fericit« zice acelu popor, care lucră din zori de zi până sara târziu și abia are pânea de toate zilele. Când istoria omenimii de 6000 ani ne arată, că omul vrând nevrând e supus necazului și suferinței. Și prin ce voesc acești oameni să ștergă de pe pământ miseria și să facă pe toți oamenii fericiți. Luând dela cei ce au și dând

celor ce n'au. Dar îi întrebăm, că ce va fi cu averea singuraticilor (proprietate privată), ce va fi cu familia, ce zice la acestea religiunea? Ce ne pasă nouă de aceste, noi vrem să dăm pâne proletarilor flămânzi și voim să răsturnăm societatea! — zic ei. Dacă vina releur de pe pământ zace în proprietatea privată o împărțim între noi, dacă răul vine dela familie, ștergem familia, dacă răul purcede dela religiune, »jos cu religiunea«. Nouă ne trebuie un astfel de D-zeu, care să verse mană și prisosință peste toți locuitorii pământului.

A zis oarecând înțeleptul Solomon, »că nu e nimic nou sub soare«. Nici învățăturile socialiștilor nu-s de totul nou; căci oameni neindestulți cu soarta lor au fost și în vechime. Așa la 305 înainte de Christos a fost și între strămoșii nostri Romani frecări socialiste. Anume plebeii, poporul de rând ne mai putând suporta sarcinile și birurile, au părăsit Roma și s'au mutat pe muntele sfânt. Menenius Agrippa însă, cu povestea cum s'au conjurat mēdulările trupului (picioarele, mâinile și gura) contra trândavului stomac și cum acelea vrând să păcălească stomacul, s'au păcălit înseși pe ele — a făcut de plebeii împacându-se cu soarta lor, s'au întors în Roma. Oameni înțelepți încă au fost și în vremile de demult, cari și-au frământat mintea cu delaturarea sărăciei de pe pământ. Așa la Grecii vechi Licurg, iar în legea veche încă găsim (Levitic XXV.) ca: »Pământul se nu se vindă pentru totdeauna, că pământul e al meu și voi sunteți numai cultivătorii aceluia«. Moise opria a se ținea zălogul săracului mai încolo de Sâmbăta, iar pământurile zălogite în anul al 7-lea deveniau iarăși posesiunea proprietarului. În legea nouă cetim, că între credincioșii dintăi nu erau lipsiți, că bogații își vindeau averile și puneau prețul acelor la picioarele apostolilor. Cu înmulțirea creștinilor apoi au încetat și mesele aceste a dragostei, numite agape. Biserica însă a purces pe calea începută și mai departe, a clă-

FOIȚA RĂVAȘULUI

URSU BROINA

(Conferență cetită la adun. desp. Hida-Huedin a Asoc.)

(Continuare).

În comitatul acesta al Clujului, în partea de dincolo de Someș este un sat de îi zice Giulatelec și de asupra satului se ridică o coastă de deal de îi zice: »Coasta scrisă«. Numele acesta nu e numai iacă așa o vorbă în vânt, ci cu adevărat, pe coasta aceasta întinsă și verde, pe care în tot anul văjaie coasele harnicilor români, răsturnând poloage de fân, se vede din depărtare urma unor slove uriașe, scrise în loc de condei cu sapa și lopata în chipul unui șant, pe marginea cărui s'au sedit niște tufe, cari însemnează bine liniile slovelor.

Se cunosc bine trei slove latine și patru nume, cari înseamnă un an oare care, nu-mi mai aduc bine aminte care, dar țin minte că e dela 1500 încoace.

Cele trei slove latinești: I. H. S. înseamnă: Isus Mântuitorul oamenilor. (Iesus Hominum Salvator).

De scrisoarea aceasta din coasta Giulatelecului se leagă o poveste crâncen de dureroasă, care este pe larg însemnată în cărțile de istorie ale Ardealului.

Cică era un domn, boier sau nemiș, în acel sat, care avea curte mare și moșie și stăpâna un jur întreg și o droaie de iobagi români. Dar era om fără D-zeu și avea o inimă rea, ca o fiară, că nu numai era aspru din cale afară cu iobagii, dar simțea o adevărată plăcere diavo-

lească întru a-și chinul iobagii cât mai grozav. Se zice, că avea o vie într'o parte a coastei aceleia țepișe și punea pe iobagi, ca să sape în vie, dar nu cum se sapă de jos în sus, ci de sus în jos, așa încât bietul lucrător sta să cadă în nas și i-se încovăia spinarea și i-se aduna sângele la cap.

Crâncenul stăpân pândia din foișorul casei sale pe lucrătorii chinuți în vie și pe care îl vedea, că se întoarce cumva cu spatele cătră el săpând de jos în sus, mi-l ochia și mi-l răsturna cu un glonț de pușcă de se prăstăvălea pe coastă în jos.

Intr'atăta era de sălbatic, încât tot cu aceea își bătea capul, cum se chinue pe iobagi mai crunt și a iscodit un nou chip de a pedepsi pe cei greșiți iobagi ai sei. Anume și-a clădit o fântână afundă, în păreții căreia a așezat jur împrejur coase ascuțite, cu tăișul în sus puse așa, că pe iobagiul pedepsit îl lega de cumpăna fântănei în locul vadrei cu care se scoate apa și-l slobozia în fântână printre tăișurile de coasă, de tot trupul îl sfășia cu sute de brezde trase de vârfurile coaselor, până ce bietul creștin chinuit se sfârșia în durerile cele mai grozave.

Omul acesta fără inimă avea o față, poate singura față, care însă avea o inimă miloasă și bună, de nu mai putea suferi chinurile la cari era și ea supusă vezând atâtă cruzime săvârșită de tatăl seu.

Fata aceasta a ajuns la gândul grozav, ca să scape pe bieții iobagi de tirănia tatălui seu, și l'a înveninat.

Firește ea a fost pedepsită, dar neindestulată cu pedeapsa, care i-au dat'o omenii, și-a pus ea înșasi canon de pocăință și lăpădându-se de

toate plăcerile lumești s'a canonic grozav cu post și rugăciuni, culcându-se numai pe paie în loc de perini de mătăasă, cum avea mai înainte, și suind în genunchi coasta cea mare, s'a apucat și a săpat cu mâna ei șanțurile acelea, cari alcătuiesc cele trei litere a numelui lui Isus Christos și cari până în ziua de astăzi păstrează rugăciunea ei înțelenită cătră Mântuitorul omenimii și ne povestesc nouă povestea păcatului și pocăinței ei.

O astfel de coastă scrisă, deși nu cu slove latinești, se află și în jurul acesta pe hotarul satului vecin al Stoborului.

Pe dealul, care se află ca o miezuină între Stobor, Șomtelec și Tic, în mijlocul pădurii de stejar, care se lățește pe de parte în jurul acela, se află o poiană întinsă, cam în mărimea unei curți de om cu stare.

În marginea de sus a acestei poieni se ved până în ziua de azi, niște urme în formă de pătrat lungăreț, pentru cei ce știu ceti prin scrisorile bătrâne, pevestesc o poveste, dacă și nu așa groznică, ca și cea, care este legată de »Coasta scrisă« a Giulatelecului, totuși o poveste destul de vrednică de a fi cunoscută de noi toți, pentru că cuprinsul ei este cu totul românesc.

(Va urma).

Dr. Elie Dăianu.

Vorbe înțelepte.

Răsunarea nu poate avea înțeles: rânind nu ți-se duce rana din suflet.

Vai de cel, care scrie ca să dovedească numai că poate scrie! Și mai ales vai de acel, care scrie ca să-și dovedească lui aceasta!

dit tot felul de asile pentru sëraci, tot felul de spitale pentru bolnavi, iar porțile mănăstirilor erau pururea deschise pentru alinarea sërăciei. Și azi încă lucră statul și singuraticii pentru ștergerea sërăciei, dar ori ce reforme, ori ce îmbunătățiri vor fi introduse, planurile lui D-zeu nu sunt în stare să le schimbe, căci Christos a zis, că sërării pururea îi veți avea cu voi. Miseria a intrat deodată cu păcatul în lume. »Blăstemat să fie pământul în lucrul său. Cu sudoarea feței tale vei câștiga pâinea de toate zilele. Spini și polomidă va rodi«. Aceasta-i legea cea dintâi a omului căzut în păcat și într'adevăr omul nu e mai mult stăpânul pământului, paș de paș simțeste împotrivirea aceluia. De 6000 de ani îl lucră omul și lăsat în voia sa numai rodește, decât spini și polomidă. Pământul e cercuit cu creștăturile drumului de fier, corăbiile cutrieră mările lumii pentru a purta dela un loc la altul cele de lipsă omului, băiașul se coboară în fundul pământului, ca să scoată afară comorile lui ascunse, plugarul scurmă pământul, muncitorul cu sapa și cu hîrlețul în mână îngrașă cu sudoarea feței sale pământul, ca să-l silească spre rodire, dar înzădar. Pământul e atât de sërac, că abia e în stare a hrăni un miliard de oameni, pare că o lucrare mai încordată ar mai hrăni 1/2 miliard de oameni, dar nici când atâta, ca să șteargă cu desevîrșire toată miseria de pe pământ, căci îndestulind lipsele de azi, în ziua de mâne vor resări nouă miserii pe sama urmașilor noștri.

(Va urma.)

Dela frați la frați.

Din Bucovina.

Adierile de bine și de deșteptare, ce ne sosesc dela frați, sunt semne, cari ne făgăduiesc poate răs-timpurile de noroc și zilele senine, ce ni-se cuvin și noue. Bucovina, acest cuib de vitejie strămoșească, a avut parte de multă vitregire și de prea puțin răgaz și hodiță din partea cărmuitorilor rei. Unicul mijloc de smulgere și de în-lărmare și acolo ca și la noi, e munca pe puterile și pe socoteala proprie. Străinii, ce ni-s domni, nici când n'au nizuț să ne facă înlesniri și bine. Numai prin muncă se isbăndesc drepturile.

În Bucovina, lucrurile politice se limpezesc și puterile se unesc frățește. Știri îmbucurătoare ne mai spun, că s'au alcătuit societăți cu numele »Arcașul«, a căror menire e dezvoltarea culturală și socială a tineretului dela sate. Cetitul cărților și a foilor bune, deprinderile gimnastice întru câștigarea iscusinții și sprintenelii trupești, precum și stingerea focului, vor fi îndeletnicirile și îndemmurile de frunte a acestor societăți. Cea dintâi s'a înființat în Cuciur-mare, sat cu 10.000 locuitori. O sută de flăcăi, care de care mai mândri și mai voinici, conduși de învățătorul lor, s'au pus sub steagul acestei societăți. Sunt pe cale de a se întemeia încă alte 40 de »Arcași«, cari toate țintesc la deșteptarea sătenilor. Aceste societăți mult folositoare, cari Doamne bune ar fi și la noi, sub spriginul și sub stăruința conducătorilor firești, pot să iee o întindere frumoasă și binecuvântată. Hărnicia și zelul tinerimii universitare poate ajuta foarte mult propășirea acestor societăți. Studenții din Bucovina, ca și cei dela noi, pot face mult, dela vorba și dela fapta lor atârnă multe. Cei din Bucovina atinși în suflete de vânturi căldicele au și pus temei unei societăți cu numele »Dacia«, întru răspândirea culturii în popor. Aceleași vești ne mai spun, că în unele locuri ștudentimea s'a și coborât în mijlocul poporului și că prin povățuiri calde, spuse fără prihană și limpede, se străduiesc să lumineze pe cei neluminați. Și ștudentimea noastră ce face? Sunt atâtea lucruri bune și atâtea îndeletniciri cu câștig pentru țărani, ce la noi nu se fac și nici porniri de a se face nu se zăresc. De ce oare? Oare înstrăinarea și răznilirea păcătoasă dela grijile și necăzurile neamului să fie pricina? Dee D-zeu să ne fie aceea.

Tot în Bucovina, acum de curând, s'a pornit o mișcare vie între cărturari, pentru de a ușura și după puțin de a îmbunătăți starea economică a țeranilor români. Vreau să alcătuiască societăți, cari să-i învețe pe oameni la cruțare, la trai cumpătat, la muncă și totodată să-i îndemne și să-i ajutoreze în tot chipul, pentru de a putea să arîndeze moșiile cele mari ale boierilor de acolo, încăpute partea cea mai mare pe mâni străine. În România în multe locuri însoțiri de țărani arîndează moși mari înlesnindu-le chiar statul arîndarea, pe lângă aceasta sunt în întreaga țară la 2000 bănci populare, ce stau prin banii lor în ajutorul sătenilor. Aici se străduiesc

să ajungă și cei din Bucovina. Unde e pământul acolo e și banul și puterea. Ne bucurăm din suflet de acestea străduințe cuminte ale fraților noștri și ne doare, că la noi nu se pornește o mișcare mai înțeleaptă și mai cu temei pentru deșteptarea și mântuirea aceluia, dela care atârnă mântuirea neamului nostru întreg: a țeranului.

Din Macedonia.

Grecii nu o mai curmă cu sălbătăciile lor. De curând au săvîrșit proaspete omoruri între frații macedoneni. O bandă de 59 Greci a năvălit în satul Abela din Bitolia și a prins 3 români dintre fruntași, i-au dus în munți și i-au ucis. Alta a năvălit în satul Pleosa, a prins alți doi fruntași și i-au dus cu ei. Bisericele le prădează, cărțile românești le ard și pe preoții, cari slujesc românește, îi urmăresc în toate formele. Aceste porniri de sălbătăcie sunt în multe locuri puse la cale de aromânii corciți și vinduți Grecilor, porecliți greco-români. Macedonenii sunt din cale afară ațîțați și turburați pentru aceste mărșăvenii.

Din București vine știrea, că între ministerul de esterne român, între exarhatul bulgar din Sofia și între guvernul bulgar urmează consfătuiri, ce au de scop trecerea Românilor din Macedonia de sub patriarhia grecească la exarhatul bulgar. Adecă, e vorba, ca în urma prigonirilor, ce le sufer Români macedoneni din partea metropoliților greci, Români să nu mai fie supuși pe viitor, în cele bisericești, mitropoliților și patriarhului grecesc, ci mitropolitului bulgar din Macedonia. Ministrul român de externe s'a îndreptat în afacerea aceasta și cătră guvernul sêrbesc, care a și primit întru câțva propunerea ministrului român. Guvernul sêrbesc este însă de părere, ca exarhatul bulgar să se schimbe pe viitor într'un exarhat româno-sêrbobulgar și ca exarhii să fie aleși odată din sînul Românilor, apoi al Sêrbilor și Bulgarilor. Dacă va izbuti planul ministrului român de externe, atunci Români din Macedonia vor scăpa de sub oblăduirea năroadă și sălbatică a mitropoliților grecești.

Din Basarabia.

Români din Basarabia, precum aduce o foaie nemțească, sunt în plină răsăvîrtire. Țeranii din districtele Sorocă și Orhei s'au răscolit și au cerut dela guvernatorul *introducerea limbii române în școale, în biserici și la oficiile publice ale Basarabiei*. Pe lângă aceea în o adunare vi-foroasă au făcut rugare aspră, în care poftesc și cer dela guvernul rusesc *să pună capăt răscolului și să îngăduie și deputați români la adunarea viitoare a poporului*. În mai multe sate țeranii au luat în puterea lor biserica și școala și au ținut în ele adunări. Preoții, învățătorii și slujbașii cari țin cu Rușii au fost bătuți. Guvernatorul Basarabiei se sbate în zădar să înăbușe răscolul, căci îi lipsesc trupele de lipsă. Cele mai multe se află dealungul graniței ruso-române, spre a împedica numeroasele părăsiri și strecurări din Rusia în România a persoanelor bănuite. Guvernul românesc încă a trimis spre paza graniței trupe numeroase.

Din Rusia.

În împărăția rusească sufletele s'au mai potolit și frământările oamenilor s'au stămpărat pe câțva vreme. Țarul îmbulzit din toate părțile, strâns fără milă în cleștele răsăvîrtirilor de acasă și a neizbândelor de pe câmpul de răscol, n'a avut încotro, a trebuit să îngăduie dorințelor mulțimii: le-a dat popoarelor sale constituție. Prin scrisoarea, ce a îndreptat-o mai zilele trecute cătră toate neamurile stăpânite de el, introduce în împărăția sa legi și îndreptății asămănătoare în multe puncte cu cele din țările apusului. Introduce un nou așezământ în cărmuirea țării, numit: *duma*, care e la fel întru câțva cu dieta dela noi, o alcătuiesc deputații aleși de popor înzestrat cu drept nețermurit de alegere, cu votul sufragiului universal. Numărul deputaților va fi 412; nu peste multă vreme se vor întruni; în așteptarea nouelor legi și schimbări ce le vor aduce, oamenii s'au potolit. În acest nou fel de cărmuire e drept, că nu se află ceea-ce cer milioanele desmoștenite, nu se cuprind drepturile și scutițele de cari are lipsă poporul de jos, dar totuși și atâta cât s'a făcut poate sluji ca dovadă, că nu vor întârzia mult vremile, în cari și Rusia se va putea înșira în rëndul țarilor slobode și culte. Țarii, în mâna cărora e toată porunca, foată legea și voința Rusiei, le vine tare cu greu la socoteală să se desbrace de puterea și de înriurinta nețermurită, ce au avut-o. Dar n'o să aibă încotro; de vreau să și păstreze scaunele de domnie trebuie să îngăduie și să se plece vremilor și voinții milioaneilor.

* * *

Încât pentru pace nu se știe nimic hotărît. Sunt vești cari spun, că învoiala e peste puțină, deoarece nu îngăduie nici unii, nici alții; sunt alte vești iarăș, cari ne dau să credem, că tocmeala se va face și pacea dori țării pe-

cetlui cât de îngrabă. Zilele ce vin o să ne dovedească. Cea ce se știe anumit e, că în vreme ce încredințării se târguiesc asupra păcii, răscolul și pregătirile de înarmare curg în Rusia nezăticnite și aprinse, ca și mai înainte, dovadă noua poruncă de înarmare, ce a dat-o decurând Țarul.

CĂRȚI DIN ORI CE PĂRȚI

»Astra« în țara Oașului.

De mult am dorit a intra în aceasta țeri-soară romantică. Nu avantajul material ne-a dat acest imbold, ci dorul de a vedea odată împlântat steagul culturii românești și pe munții acestei cetățuie, ce o împrejmuiesc ca străjuitorii din toate părțile. Afară de 2—3 comune, toată țara Oașului e locuită de Români, pagubă numai, că e împetrițată de o jidovime hăloasă, a cărei păreche nu o afli numai în Bereg și Maramureș. Adevărat, că intrarea »Astrei« a fost ca de-a sila, dară de frică, că dealurile Oașului n'au destulă piatră, ca să ne ajungă de monumente. Adunarea era plănuită a se ținea în *Vama*, dar protopretorul ne-a pus bețe în roate. Ori unde vă permit, ne zise, numai în țara Oașului nu. La ce i-am reflectat, că n'am venit ca să cerem concesiu pentru adunare, ci spre a o anunța. N'ai ce face, ai de a da piept în tot momentul, cu curentul care stăpânește. Țara Oașului e menită a deveni cu ajutorul jidovimei un pat cald pentru cultura maghiară. Școalele de stat în comuile fruntașe pregătesc terenul spre acest scop. Ori unde vă țineți adunarea, ne spuse mai anțert vicișpanul Sătmăruului, când ne-a oprit adunarea la Sanislău, numai în jurul Careilor nu. Cine nu cunoaște în răspunsul protopretorului dela Seini »ori unde vă permit adunarea, numai în țara Oașului nu« — ecoul signalului dat din casa comitatului Sătmăr? Poporul din țara Oașului, ne zise protopretorul — e atât de sălbatic, încât el nu ne garantează siguranța personală. E bine, răspune-i, adunarea trebuie să o ținem, iar dacă talarul nostru preoțesc nu va fi în stare a ne apăra în destul, atunci nu suntem vrednici de nici un scut. După multe alergări în urmă ne-am trezit cu Bicsadul. Proprietarul băilor Szentiványi, nu ne-a aflat așa de periculoși, ci ne-a pus la îndemână sala pentru banchet, concert și petrecere. După atâtea pacoste am plecat tare îngândurat la 5 August spre Bicsad. Dar lucrul naibei. În Bicsad toate apartamentele erau ocupate, ear călugării dela mănăstire, — azi pionierii culturii maghiare în țara Oașului — n'au vrut să ne primească în găzduire, așa că am fost nevoiți a lua quartire în Bicsad-sat, pe la țeranii noștri. Lucru firesc, când parola zilei e: »Totul pentru națiune«, putem aduce și noi aceasta jerfă, să ne scoborim în locuințele scunde ale țeranilor noștri, căci și altcum nu le cercetăm altădată, numai când mergem la petreceri.

Cu atât mai înveselitoare a fost primirea, cu care ne-au împărțit d-nii Băbar și Mirișan, încunjurați de fruntașii satului Bicsad. Cuvintele calde de binevenire, ne-au mai resfirat gândurile posomorite pentru ziua de 6 August. Dar cu atât mai plăcut ne-au atins răsărirea zilei la glasul dulce ale clopotelor, cari chemau credincioșii la sfânta biserică. M'a încântat biserica frumoasă, cu două turnuri, străzile regulate și mulțimea mare de popor îmbrăcat cu vestminte albe ca zăpada. La întrebarea, că și altădată cercetează biserica, îmi răspunseră afirmativ, adaugând că acum se adună și mai mulți, pentru-că e sêrbătoare românească. Mi-am zis, că iată totuși mai buni români sunt preoții din țara Oașului, de cum le-au scos vestea. Întrăm în biserică la 8 și jumătate. De asupra ușii era scris cu frunze de stejar: »*Bine ați venit!*« Și inscripția spunea adevărul. Partea din dreapta era destinată pentru inteligentă, ear cea din stînga pentru dame. În colo popor, dinaintea căruia erau puși în ordine frumoasă de o parte flăcăii, de altă parte fetele țerance, în costumul lor pitoresc. Toate aveau un colorit românesc în biserică, chiar și odăjdiele preoților. Slujba d-zeească săvîrșită prin George Șuta, director, Ioan Pop de Turț și Gavril Sabo, paroch din Bicsad, pe lângă asistența alor doi diaconi-preoți, a fost înălțătoare mai ales momentul acela, când Gavril Sabo binecuvântând cu darurile poporului, a rostit cu glas tare »pomenește Doamne pe întreg poporul românesc«. Dee Dzeu să fie auzit în ceriu! La capătul liturghiei s'a ridicat parastas pentru repotații membrii ai despărțământului. După cari a urcat treptele altarului oratorul poporal dl Alexe Berinde, fost protopop al Seinelor și a vorbit cu atâta căldură, cum numai d-sa știe.

După eșire din biserică ne-am așezat pe pașiștea verde în umbra bisericeii pentru a ținea adunarea despărțământului. Popor mult din toate părțile privind cu evlavie la toate pregătirile. Scaunele erau ocupate de doamne și de domni.

Venit'au mai toți preoții din țara Oașului, sosit'au preoți din Ugocia, ca d-nii Ioan Pop, Ioan Dobosi, Hotea, ba și din Maramureș, ca Simeon Balea, Mihail Pavel, numai preoții din diecesa Orășii au absentat în mod demonstrativ ne participând numai Ciurdar și Marchiș Romul. Oare acești domni s'au săturați de cultura românească, încât s'au aibă lipsă de mai multă?

Două boale bântuiesc țara Oașului: socialismul și alcoolismul: deci în comitetul despărțământului s'a hotărât mai înainte ce s'au cuprindă discursurile. La 10 și jumătate s'a deschis adunarea despărțământului de directorul George Șuta prin cuvânt potrivit. (Îl publicăm cu drag întralt loc al foii »Răvașul«). După deschidere a urmat raportul secretarului Dr. Vasile Lucaciu, despre activitatea despărțământului și al cassarului Romul Marchiș despre starea cassei. A urmat disertația d-lui Const. Lucaciu despre alcoolism. Predarea frumoasă și la înțelesul poporului a făcut cea mai adâncă impresie. Mare pagubă, că elemente atât de sănătoase din cler, ca Berinde și Const. Lucaciu sunt desconsiderate cu deservire, iar cele disolvante sunt protejiate în mod demonstrativ de guvernul diecesan al Gherlei. După aceasta mică abatere am să notez rezultatul material îmbucurător. Nu numai membrii vechi și-au achitat taxele, dar s'au înscris de membrii noi un număr destul de considerabil, între cari am să amintesc pe d-l Vas. Dredan, membru pe viață, care și-a achitat imediat taxa de 200 cor. în aur. Am să-mi exprim mulțumita d-lui Gavril Sabo, paroh în Bicsad, despre a cărui simțăminte românești am fost purarea convins; dar m'a frapat vorbirea d-lui protopop al Oașului Iulia Darabant. Se vede, că simțul românesc a dormitat numai în țara Oașului, dar nu s'a stins cu totul. Vesel de cele auzite și văzute în țara Oașului, le mulțumesc tuturor pentru buna primire. Să ne întâlnim în asemenea împrejurări cât de adeseori.

G. Șuta.

Olimpiadele dela Sibiu.

Sărbările dela Sibiu, cari s'au început Sâmbăta trecută și se vor sfârși numai Luni viitoare, au fost ceva înălțător de suflet, ceva ne mai pomenit de mareț.

Prin mulțimea lumii românești, care s'a adunat acolo din toate părțile locuite de Români ale pământului, prin mulțimea și feliurimea sărbărilor și prin frumsețea înălțătoare de suflet, a unor momente, aceste 10 zile de sărbări, ale culturii naționale ne amintesc olimpiadele din epoca de aur a Greciei lui Pericles. Nu, că ar fi fost intențiunea de a le pregăti în acest sens — ci ele au devenit dela sine și prin împrejurări adevărate jocuri ale Olimpului nostru românesc — și ne-au arătat cât de mult bine s'ar putea face sufletului nostru de rassă, dacă anume s'ar pregăti din când în când astfel de sărbări.

Până ce vom dispune de timp și de loc de a da un raport mai amănunțit despre cursul acestor zile mari, ne osândim la următoarele scurte resumări.

Adunarea Asociațiunii a decurs bine Sâmbătă și Duminecă (19—20) fără a fi fost însă la înălțimea convenită primei noastre societăți culturale. Cei doi Metropoliți al noștri, *Ioan Meșianu* și *Dr. Victor Mihaly de Apșa*, reprezentanții sionului românesc, au fost de față la adunare, ilustrând cu prezența lor însemnătatea *culturei* pentru noi — dar... — este un dureros dar... nu s'a aprepțiat de cătră cei competenți importanța acestui fapt. Monotonia strict oficială a adunării a fost alungată prin câteva momente vesele și călduroase, cum au fost: alegerea vice-președintelui, în persoana vrednicului profesor *Andrieu Bârsanu*, dela Brașov; prelegerea elegantă și mișcătoare a d-lui *Dr. Sextil Pușcariu* despre *marele Timoteiu Cipariu*; prin colorata și peste așteptare bogata expozițiune, dar mai ales prin așa numita *serată etnografică și coreografică*, în care ni s'au înfățișat, în mod excelent de sugestiv, toată frumsețea vieții artistice a țeranului nostru: *costumul, jocul și cântecul românesc*. — Onoare poporului, care are o comoară așa de bogată de frumseți delicioase și cinste celui ce a înțeles să le însușure ca niște mărgele vii înaintea lumii: dl *Dr. Tiberiu Brediceanu*.

Banchetul, care a avut loc Sâmbătă în marea sală din casa națională a Sașilor — a fost mare, ca mese și număr de oaspeți, dar lipsit de momente mai înălțătoare. Singur toastul profesorului *Antonencu* a mișcat nițel sufletele. Au

lipsit dela banchet, ilustrăți ca Metropoliții, cari l'ar fi ridicat mult, a lipsit însuși președintele, din cauză de indispoziție și a lipsit chiar și dl Iorga (din principiu), care a fost centrul atențiunilor în tot decursul sărbărilor și dacă ar fi fost de față și ne-ar fi iuvrednicit de o vorbă, ne-ar fi înălțat desigur.

»Moș Ciocărlan«, opera populară românească a fost dată de trei ori; totdeauna teatrul a fost archiplin. Publicul a fost încântat, și abstrăgând dela unele *falsuri* grele, întru adevăr operata e mișcătoare; mai ales tablourile sunt delicioase, splendide. Costumul românesc pare apoteosat pe scena teatrului și își vine în entusiasm să te închini poporului, ce l'a creat și susținut.

Adunarea fondului de teatru a fost escelentă; a decurs cu solemnitate și neted, înălțător uneori; în tot casul a fost neasemănat superioară antecesoarei sale. Și membri mi-se pare s'au înscris mai mulți. Discursul de deschidere, abstrăgând dela o parte, ce putea lipsi, a fost avântat și a atras meritate aplauze veneratului președinte. Raportul general al d-lui *Dr. Tripon* a fost asemenea la locul seu. Cu deosebire s'au distins conferențiarii: Horia Petra-Petrescu și simpaticul tiner *Dr. Ioan Borcea*. Cel dintăiu ne-a îndreptat spre poporul model în iubirea și eluptarea libertății, tratând despre Wilhelm Tell al lui Schiller. Al doilea conferențiar a fost triumfător evocând în plinul adunării spiritul mare românesc al lui *Eminescu* și arătându-ne, în pragul primei scene române, ce zice *Eminescu* despre teatru. Resumarea a fost inteligentă. Opiniile lui *Eminescu*, etice și naționale în fond, limpezi în formă, au căzut ca luminătoare raze de adevăr în suflete. Și *Dr. Borcea* a meritat se incaseze aplauzele oferite spiritului lui *Eminescu*, pentru că a înțeles să *cheme* la inaugurarea teatrului românesc pe cel mai mare și mai competent Român.

Inaugurarea însași a teatrului s'a făcut foarte frumos, solemn și sugestiv. *Prologul* d-lui *Vulcan* a dat nota situației și a interpretat, ca un adevărat poet, dorul inimii românești. Versurile spuse de domnișoara *Voiculescu* *»Ne aducem aminte strămoși«* a fost un prinos de miresme evlavioase cătră spiritele mari ale neamului, al căror cult e chemat să le facă teatrul.

»Fântâna Blandusiei« de Alesandri, prima piesă predată pe scena teatrului național, de grupa de diletanți a primului nostru actor *Zaharie Bârsan*, a fost escelentă. Ea ne-a transpus în rolul clasic al Romei, din care a răsărit ramura neamului nostru — simbolisat prin Getta, roaba eliberată și iubită de marele poet Horaț.

Au mai fost multe bune și frumoase în Sibiu. Conferența băncilor, — chemată — dar tot numai chemată — să încă ceva pentru îndreptarea noastră economică, a fost bine cercetată.

Un macedonean, prof. *Diamandi*, a ținut în marea sală *Unicum* conferență despre nenorocii frați din *Macedonia* — arătând toată ura Grecilor ortodoksi, mai păgâni decât Turcii, cari sunt destul de omenie față de ei și lăsându-ne a înțelege, că nu vor putea să se elibereze frații noștri de sub influința grecească, decât numai sub scutul de mamă al *Romei*, care i-a născut și care singură are puterea și capacitatea de a-i *renaște*.

Vor mai fi încă lucruri mari și frumoase în Sibiu până Luni, în 28 August, — dar culmea s'a trecut și încheierea sărbărilor a făcut'o concertul societății *Carmen* dela București. Sub conducerea d-lui G. D. Chiriac și sub patronajul d-lui *Leon Ghica* aceasta soc. de cântări a venit cu 100 persoane, și concertul dat în sala *Unicum* a fost splendid. Poporal, religios și artistic — acesta mi-se pare caracterul concertului. Ne-a întărit în suflet cea ce avem mai scump, iubirea fondului național și etic și cultivarea frumosului în artă.

Dar cine ar putea să spuie așa pe scurt toate laudele acestor zile mari și înălțătoare pe cari ni le-a dat Dzeu și frații noștri din România, cari au venit peste o mie în frunte cu bărbații lor cei mai distinși, ca să ne cunoască și să ne deede prilej a vedea, că sufletele românești mai sunt în iubirea binelui și frumosului.

DE PESTE SĂPTĂMÂNĂ

— **Misiuni populare** se vor ținea în preajma mării sărbători a sf. Marii în comuna *Totelec* districtul protopopesc al Clujului.

— **Masa studenților universitari** se începe în 15 Septembrie. Doritorii să-și înainteze rugărilor provăzute cu atestatele trebuitoare până în 10 Sept. la adresa direcțiunii băncii »Economul« din Cluj. Cei cu stipendiu mai mare de 500 cor. nu vor fi împărțâși de beneficiu; regulamentul se va ceti la deschidere.

— **Din Arhidieceză.** Dintre 28 concurenți la teologie au fost primiți: Ioan Moldovan la Budapesta, iar în seminarul domestic: Iuliu Maior,

George Faina, Victor Aron, Iuliu Căpălnan, Simion Coman, Petru Domșa Cornel Popa, Ilie Magda, Onoriu Savu, Cornel Oțiel, Coriolan Podoabă pe an. II.; Alesandru Brumar și Ioan Băcilă. — În Internatul Vancean de băieți au fost primiți 120 elevi din 143 concurenți, iar în Internatul de fetețe 30 de eleve.

— **Hymen.** Dșoara Cornelia Pop și d-l Beniamin Rusu, teol. abs. s'au fidanțat Duminecă la 20 August n. în Cluj-Mănăștur.

— Dșoara Cristina Bandea și d-l Valeriu Adamescu își vor sërba cununia lor în 3 Septembrie n. 1905 în biserica gr.-ort. din Cerghidul-mare.

— **Poporațiunea din Ungaria** pe luna Iunie s'a sporit cu 15.786. S'au născut 55.349 copii și au fost 39.563 cazuri de moarte. Numărul nașterilor e cu 300 mai mic, decât în Iunie 1904, iar a cazurilor de moarte e cu 3000 mai mare, decât în Iunie a aceluiaș an, deci sporul pe 1905 e cu 3300 mai mic ca în 1904. După datele oficiale numărul cazurilor de moarte s'a urcat în cea dintai jumătate a anului 1905 cu 49.000 față de întâia jumătate a anului 1904, — iar nașterile s'au urcat cu 1700. Dacă subtragem, ne îndreptăm, că sporirea poporațiunii în întâia jumătate a anului 1905 e cu 47.300 suflete mai mică, decât în aceeași jumătate a anului 1904. Intristătoare cifre și rele semne pentru această țară.

— **Reuniunea femeilor din Bucium Șasa** convoacă a V-a adunare generală ordinară, ce se va ținea în 28 August n. a. c. la oarele 3 d. a. în școala populară gr.-cat. din loc. În fruntea acestei reuniuni stă d-na Aurelia Popa, ca presidentă și d-l Ariton M. Popa, preotul din Bucium-Șasa, ca secretar.

— **Din Blaj** se publică concurs până în 15 Septembrie pentru stipendiile vacante. Numărul stipendiilor ce se vor conferi e de 45, cele mai mari sunt din fundațiunea »Alexandru St. Șuluțiu«, »Vancea« și »Ioan Daniel«, celelalte sunt mai mărunte, dela 80—200 cor.

— **Fundațiunea »Nobel«** va împărți în anul acesta, ca totdeauna, premii foarte mari. Unul singur va fi de 138.089 coroane, pentru lucrări din ori ce ramuri de știință. Capitalul acestei fundațiuni se urcă la 28 milioane de coroane. Intemeietorul ei a fost Alfred Nobel, de neam din Norvegia, vestit prin aceea, că a inventat dinamita. Toată averea și-a lăsat'o ca premii pentru descoperiri științifice. Drept la premii are ori cine, fără deosebire de neam și țară. În rândul trecut premiul l'a dobândit un spaniol, cu numele Iosé Echagaray.

— **Meserieșii și economii din Teiuș** invită la petrecerea de vară, ce se va aranja Luni în 28 August (Sf. Mărie) st. n. 1905, în pavilionul de vară al otelului »Leul de aur« din Teiuș. Venitul curat e destinat pentru înființarea unui fond de meserieși din Teiuș. Petrecerea se va începe la 7 oare sara. Prețul de intrare de persoană 1 cor., de familie 1 cor. 60 fil.

— **Petrecere cu dans** va aranja inteligența română din Cărbunariu și jur la 28 August st. n. 1905 în localitățile scâlzilor. Prețul de intrare: de persoană 2 cor., de familie 4 cor. Venitul curat este destinat în favorul bisericii române din loc.

— **La societatea de salvatori din loc** trei domni mediciști români: Corneliu Vulcan, Corneliu Circa și Vasile Bașiota au fost distinși cu diplomă de onoare pentru zelul arătat ca salvatori la felurite casuri de nenorocire din oraș, iar între cei cari au primit laudă primul e d-l med. Ioan Florian.

— **Din Austro-Ungaria au emigrat** în America în cele dintăi 3 luni ale anului de față 93.087 oameni, aproape cu 65.000 mai mult decât în aceleași luni ale anului trecut. Din celelalte țări ale Europei s'au dus la America în acest restimp 140.490. Din România au mers 914. Impărăția noastră, precum se vede dă spre nefericirea ei, cel mai mare număr de emigranți. An de an i-se golesc hotarele mai mult și îi slăbesc puterile mai tare, căci cei duși lipsesc țara de brațe și de muncă aducătoare de bani.

— **Dare de samă și mulțămită publică.** Cu ocaziunea petrecerei din 6 Aug. st. n. din Bogata de Murăș, aranjată de tinerimea română au intrat următoarele suprasolviri: D-l G. Boșac 5 cor., I. Russu 3:40 cor., B. Logan 3 cor., I. Muntean 3 cor., V. Cămpian 2:40 cor., Augustiu Trif 2:40 cor., D. Boilă 2:40 cor., V. Suci 2 cor., N. Gurza 2 cor., I. Boer 2 cor., Familia Roesler 2 cor., N. Deac 2 cor., N. N. 3 cor., A. Russu 2 cor., I. Pantea 1:40 cor., N. N. 2 cor., V. Moldovan 1:40 cor., E. Trifan, G. Simu, R. Orbean, Dr. I. Oltean, N. Vlas, N. Petruaș, A. Cismaș, Gr. Nistor, Nic. Popp, A. Crăciunean, câte 1 cor.; Pásztor S, L. Mesaros, Teod. Turcu, A. Pinte, Folokán M., N. Sandru, Landauer Gy., V. Boer. St. Boroș, F. Roman, A. Micu, Alex. Scridon, Ioan Stoica, P. Cismaș, Oct. Florian, A. Vlăssa, Varga J., N.

Caliani, S. Dan, N. Moldovan, A. Costin, G. Săbău, N. Spenkovics, Halmagy J., N. Sas, câte 40 de bani. Venitul curat al petrecerii în sumă de cor. 90:60 s'a dat la fondul scoalei gr.-cat. din Bogata de Murēs. Primească generosii donatori cele mai călduroase mulțămite. Comitetul aranjator.

— **Scut contra gloanțelor**, a născocit un inginer grec, Atanasie Janopol, e un fel de panțeră, care scutește pe soldați de moartea prin glonț în timp de război. Sămbătă s'a făcut la Viena probe cu panțera aceasta. Probele au reușit de minune. S'a pușcat dela depărtare de 2 metri asupra panțerei și gloanțele n'au fost în stare să pătrundă prin ea, ci au căzut turtite la pământ. Pentru soldați e bună această panțeră ca scut la piept, și costă o bucată 10 coroane. Oamenii pricepători, cari au făcut la Viena probe cu panțera grecului Janopol, au declarat, că afacerea panțerei, apărătoare de gloanțe se poate socoti ca încheiată.

— **O îngrozitoare catastrofă** s'a petrecut în orașul Albany din statul New-York (America), unde s'a dărâmat o prăvălie și a îngropat sub ruine cam 100 oameni. Până acum au fost scoși din ruine 30 oameni morți și 50 răniți. Mai târziu au mai fost scoși încă 12 morți.

— **Cu privire la țigani corturari** din Ungaria, a căror număr e de vre-o 200.000 și cari sunt o neîntreruptă plagă și primejdie pentru sate, guvernul a luat următoarele măsuri: 1.) Copii țiganilor corturari vor fi luați dela părinții lor și dați în paza statului. 2.) Nu li-se va mai îngădui să cutriere prin țară în lung și lat; celor ce vor vagabunda și mai departe li-se vor lua caii și căruțele. 3.) Nu li-se vor mai slobozi cărticele de meșteșugari și de negustori umblători. 4.) Fiecare va trebui să-și aleagă ca loc de ședere statornic un sat anumit. 5.) Celor cari au părăsit odată Ungaria nu li-se mai îngăduie întoarcerea îndărăt. 6.) Se vor înființa pentru dinșii slujbași anumiți, cari se se îngrijească și se cerceteze trebile și daraverile lor.

»SĂMĂNĂTORUL«

Revistă literară săptămânală. — Anul IV.

Apare în
București. Strada Regală Nrul 6.

Esemplarul: în țară 20 bani; în străinătate 25 bani.

Abonamentul anual: în țară 10 lei, în străinătate 12 lei.

La administrația „Révașului“ se află:

Cartea Durerii, de E. Bougaud. Prețul broșurată 1:50.

Ep. P. P. Aron și D. Novacovici, de Dr. Bunea. Prețul 4c. 50 f. plus 20 fil. porto.

Discursuri, Autonomia bis. de Dr. Bunea. Prețul 5 cor. plus 20 fil. porto.

Visuri trecute, de Alesandru Ciura. Prețul 1 c. plus 10 fil. porto.

Cântece, de Emil Sabo. Prețul 1 cor. plus 10 fil. porto.

In atențiunea miresei!

Serviciu de porțelan de Karlsbad, minuat executat, colorat, complet pentru 12 persoane de la 15 fl. în sus. — Serviciu de sticlărie pentru 12 persoane 33 bucăți 2 fl. 95 cr.

Lampe, atârând, cu eigă 3 fl. 95 cr.

Serviciu de tee și cafea 2 fl. 80 cr. — 3 fl. Obiecte de argint de china — Daruri ocazionale — rame pentru icoane, lampe de grădină, etc. în prețurile de fabrică.

La comande din provincă mă rog a însemna cea din urmă stațiune de tren.

Somlyai, Succesorul lui Müller.

magazin de sticlărie și porțelanerie

Cluj. Kossuth Lajos u. nr. 4.

NB. Fieștecine dacă cumpără în preț de 10 coroane, primește portretul seu în mărime naturală, cu totul gratis, numai pentru rame plătește 3 coroane. (80) 17—52

Conținutul următoarelor preparate sunt recunoscute de foarte bune de profesori și medici renumiți, **Senegin** contra tusei, răgușelei, durerii de pept, ofitei, tusei măgărești, catarului, astmei, greutății de respirat, lungeaiei și tusei seci. **Vindecă sigur și repede.** Prețul **1 cor. 20 fil. și 2 cor.**

Caspic unsoare. Contra durerii de oase, podagrei, reumatismului, răcelelor, durerilor de cap, dinți și nervi, precum și scriștiturilor. Cele mai îmbătrânite boale le vindecă. Prețul **1 cor. 20 fil. și 2 cor.**

Centarin. Contra morburilor de stomac, precum lipsa de apetit, mistuirea rea, catarul și aprindea de stomac, greața și vomarea, sgârșiturile cele mai grele. Leac sigur. Folosește și la curățirea sângelui. Prețul **1 cor. 20 fil. și 2 cor.**

Kaljodsarsapari. Mijloc escelent pentru curățirea sângelui la morburi secrete, 1 sticlă **2 cor.**

Laxbonbons, Inchiderea scaunului e cauza diferitelor morburi, precum palpitarea de inimă, ameteți, dureri de cap și altele. Deci cine suferă de încheierea scaunului numai decât să comandeze **Laxbonbons** zacharele purgative, plăcuțe și dulci la luat. Prețul **1 cor.**

Chimicale, droguri, legături și bandagerie chirurgice. Instrucție pentru prepararea diferitelor vinasuri, liqueruri, rom și altele. Tee rusice, parfumuri, săpunuri crem escelent pentru față și mâni. Articole cosmetice, oleu pentru păr. Esență pentru picatul și întărirea părului. Apa de gură și dinți precum și praf. Ori-ce fel de articol din bransă. Toate foarte ieftine. Faceți întrebare și vă veți convinge.

(67) 12—

Cornel Demeter.

apotecar în Orăștie (Szászváros) Iskola-u. 55

UN

Culegător-tipograf

află aplicație numai decât în tipografia »Carmen« Petru P. Barițiu din Cluj, Str. Ferencz József-út 58.

Condiția e stabilă!

»Sămănătorul«

Numeri singuratici din escelenta revistă, dirigeată de N. Iorga, se află de vânzare în fiecare Duminecă la »Révașul« (Jókai utca nr. 6).

Cine suferă de **Epilepsie** și stări nervoase, se ceară (nevoie) sgârșiri broșura despre Epilepsie, care se trimite gratis și franco dela »Privil. Schwanen Apotheke«, Frankfurt a. Main. 45 53—

FĂT-FRUMOS
REVISTĂ LITERARĂ DIN BÎRLAD
Anul al II-lea.

ABONAMENTUL ANUAL

În țară 6 lei. — Numărul 25 bani.

În străinătate 8 lei. — Numărul 30 bani.

Redacția și Administrația: Strada Speranței 34.

Mare surprindere!
600 bucăți numai cu fl. 1:95.

Un orologiu aurit, Anker precis cu catenă potrivită, umblă punctuos pentru ce se dă garanță de 3 ani, 1 cravată de mătăsă modernă pentru domni, 3 batiste fine, 1 inel pentru domni cu imit. de peatră scumpă, 1 sugaretă cu chichlimbar, 1 cuțit de busunar cu cele de lipsă, 1 broș pentru dame (noutate), 1 oglindă minunată pentru toaletă, 1 portmoneu de piele pentru bani, 1 colou de mărgelă minunat de frumos, 1 păr. bumbi de manjele, 3 bumbi de căm. la pept, toate aur Double cu cheja patent, recușite de scris de nikel, prima, 1 p. butoni de simili brillante, 3 obiecte de jux de mare efect hazliu pentru tineri și bătrâni, un drăguț album, cu 36 icoane cele mai frumoase din lume, 20 obiecte necesare la cosp. și încă 520 alte obiecte nesmintit de lipsă în casă. **Toate laolaltă** cu orologiu — care singur e vrednic banii aceia, costă numai **1 fl. 95.** Trimiterea cu rambursă ori trimițând banii înainte la casa de export.

S. URBACH, Krakau Nr. 154 K.

NB. Penruce nu cunvine să retrimite banii, astfel risicul eschis (66) 24—

Magazin special de pălării:

La „Regele Pălărilor“ — A „Kalapkirály“-hoz

(77) Cluj — Piața „Regele Matia“ Nr. 17. 17—25

Foarte bogat deposit de pălării din țară și streinătate — pentru bărbați și copii, — cilindre și în chipie de vênat și sport.

Pentru preoțimea orientală tot-deauna se află în Magazin pălării după moda preoțească, moi și tari.

Comandele din provincie se execută punctuos. Trebuie comunicată mărimea capului în centimetri. Intreprindere specială!

Cele mai ieftine prețuri fixe.

Despre păcatele sătenilor.

Găzanie poporală

de Ioan Roman.

A apărut, în »Cărțile Săteanului Român« (Nr. 3) și costă 20 fil. plus porto 3 fil. Comandele se se adreseze la: Révașul, Cluj, Jókai u. 6. sz.

„LUCEAFĂRUL“

Revistă pentru literatură și artă. Anul IV. Apare de 2 ori pe lună. Publică: nuvele, schițe, poezii, articole muzicale, descrieri de călătorie, cronici, dări de samă și nume-roase ilustrațiuni artistice și de actualitate.

ABONAMENT:

Ediția simplă: Un an 12 coroane. În România și străinătate 16 cor. 6 luni 6 cor. În str. 8 cor. Pentru preoți săraci, învețatori și studenți: Un an 7 cor, în străinătate 12 cor.

Ediția de lux: Un an 20 cor. În România 25 c. 6 luni 10 cor., în străinătate 12 cor. 50 bani.

50.000 părechi de păpuci

4 păr. pentru numai fl. 2:80

câtă vreme mai ține marfa se vor vinde pentru acest preț de batjocură din pricina cumpărării unei mari masse de ghețe. 1 păr. pentru domni și p. p. dame de piele, brunetă ori neagră, cu șinoare, de prima calitate și cu talpă bine cuită; 1 păr. p. domni și 1 păr. p. dame păpuci de modă, cu »paspoil«, foarte eleganți, fasonul cel mai nou, cup-tuși bine pentru iarnă, foarte drăguți și ușori de purtat. Mărimea după cm. Toate patru păr. numai fl. 2:80. Trimiterea prin rambursă ori anticipând banii, o face:

Esp. de păpuci a lui S. Urbach

Krakau Nr. 154/K.

Schimbul permis, și banii se returnează la dorință, astfel risicul eschis. (45) 28—

Tipografia

»CARMEN«

PETRU P. BARIȚIU

CLUJ

Ferencz József-út 58 sz.

Primește tot felul de lucrări, ce cad în bransa acestei măestrii, executându-le cât se poate de cu gust, în stilul cel mai modern și cu prețuri moderate.

Comande se primesc și la Librăria D-lui Erich Fabritius din Cluj (Piața Regelui Matia nr. 32.)

Ca prima tipografie românească în acest comitat, se roagă de binevoitorul sprijin al celorlalte institute românești, precum și al privaților.